

Наукове періодичне видання
**УКРАЇНСЬКИЙ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
НАУКОВИЙ ЗБІРНИК**

Науковий журнал

10 (10) березень 2017

Редактор, коректор – Навацький Р. П.
Верстка-дизайн – Калабухова С. Ю.

Відповідальність за підбір, точність наведених на сторінках журналу фактів, цитат, статистичних даних, дат, прізвищ, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не підлягають відкритій публікації, несуть автори опублікованих матеріалів. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих у журналі, дозволяється тільки за згодою автора та видавця. Будь-яке використання – з обов'язковим посиланням на журнал.

Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 19871-9671 Р від 17.04.2013 р.
Засновник журналу: ГО «Львівська педагогічна спільнота»

© ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017
© Автори наукових статей, 2017
© Дизайн, Клінова С. М., 2017

Долгачова О.В. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СІМ'Ї.....	73
Жозе да Коста Г.О. ПРИНЦИП УРАХУВАННЯ ВІКОВИХ І ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА ЇХНЬОЇ ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	77
Іванова Т.В., Коробкова Т.М. ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ ЕМОЦІЇ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ЧИННИКІВ.....	81
Івашенко О.А. УМОВИ РОЗВИТКУ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	89
Корінний С.М. СОЦІАЛЬНА ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ КУРСАНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЩОДО УМОВ НАВЧАННЯ В АВІАЦІЙНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	95
Кошель А.П., Кошель В.М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	99
Кошель В.М., Соболев К.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	104
Кравченко О.І. РОЗВИТОК ВОЛЬОВОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	109
Кравчишина О.О. ФОРМУВАННЯ КОНАТИВНОГО КОМПОНЕНТА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ.....	113
Кукса Б.В. СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНОГО НАВЧАННЯ ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ.....	118
Лазуренко О.О. ДІАГНОСТИКА ОСОБИСТІСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ У СФЕРІ ЕМОЦІЙ.....	122
Назарук Н.В. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	128
Ніщенко М.Е. ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ СИНТАКСИСУ.....	133
Пермінова Л.А. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ДИДАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	137

СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНОГО НАВЧАННЯ ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ

У статті розглядається система вправ для взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови. Виділені підсистеми і групи вправ для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови.

Ключові слова: система вправ, професійно спрямоване монологічне мовлення, професійно спрямоване письмо.

В статье рассматривается система упражнений для взаимосвязанного обучения монологической речи и письма с использованием мультимедийных средств будущих учителей английского языка. Выделены подсистемы и группы упражнений для взаимосвязанного обучения продуктивных видов речевой деятельности с использованием мультимедийных средств будущих учителей английского языка.

Ключевые слова: система упражнений, профессионально ориентированная монологическая речь, профессионально ориентированное письмо.

The article analyses the system of exercises for the interconnected teaching of profession oriented monologue speech and writing with using of multimedia means of future teachers of English. The subsystems and groups of exercises for the interconnected teaching of productive types of speech activity with using of multimedia means of future teachers of English have been determined.

Key words: the system of exercises, profession oriented monologue, profession oriented writing.

Уміння створювати доповіді англійською мовою та тези таких доповідей, представлених з допомогою мультимедійної презентації (МП), потребує спеціального навчання, що здійснюється в межах нашого дослідження у процесі взаємопов'язаного навчання професійно спрямованого монологічного мовлення (ПСММ) і професійно спрямованого писемного мовлення (ПСПМ) з використанням мультимедійних засобів. Ми вважаємо, що успішність такого навчання залежить в першу чергу від правильно розробленої системи вправ, у процесі виконання якої, у майбутніх вчителів будуть формуватися та розвиватися уміння створювати доповіді англійською мовою та тези таких доповідей, представлених з допомогою МП. Під системою вправ, слідом за С.П. Шатіловим, ми розуміємо таку сукупність необхідних типів, видів і різновидів вправ, що виконуються у такій послідовності і в такій кількості, які враховують закономірності формування навичок та вмінь в різних видах мовленнєвої діяльності в їх взаємодії і забезпечують мак-

симально високий рівень оволодіння іноземною мовою у заданих умовах. Основною одиницею системи вправ виступає вправа, під якою розуміють спеціально організоване багаторазове виконання окремих дій або діяльності з метою оволодіння цими діями або діяльністю.

Під час створення системи вправ для взаємопов'язаного навчання ПСПМ і ПСММ ми спиралися на теоретичні та практичні досягнення науковців, які займалися проблемами навчання професійно спрямованого мовлення і письма (Березина 1998; Васильєва 2005; Драб 2003; Пинская 2001; Самойлюк-кевич 1991; Федорова 2006). Але аналіз наукової літератури показав, що питання розробки системи вправ для взаємопов'язаного навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови є теоретично і практично не розробленим. Отже, метою цієї статті є представлення системи вправ для взаємопов'язаного навчання ПСПМ і ПСММ з використанням мультимедійних засобів.

медійних засобів майбутніх учителів англійської мови.

Для побудови системи вправ, яку ми пропонуємо, необхідно:

1) визначити групи, типи і види вправ, які входять до неї;

2) визначити послідовність розташування типів та видів вправ з урахуванням стадіальності формування й розвитку навичок і вмій;

3) врахувати позитивний взаємний вплив різних видів мовленнєвої діяльності у навчальному процесі;

4) визначити розташування вправ, спрямованих на формування та вдосконалення професійно орієнтованих умінь.

Ми вважаємо, що в систему вправ для взаємопов'язаного навчання ПСПМ і ПСММ входять три підсистеми вправ згідно з етапами навчання (рецептивний, репродуктивно-продуктивний, продуктивний): 1) підсистема вправ для навчання мотиваційно-цільового аналізу змісту доповідей та тез; 2) підсистема вправ для формування та вдосконалення вмій створення доповідей та тез; 3) підсистема вправ для розвитку вмій створення доповідей та тез. Розглянемо приклади першої підсистеми вправ.

1. Вправи для формування вмій аналізувати зміст доповіді та тез.

Вправа 1. Мета: ознайомити студентів із структурою доповіді та мовними засобами, які використовуються у вступі, основній та заключній частині даного тексту.

Task: Read the report given below carefully and be ready to answer the questions about its structure. Be ready to use this information for preparing your own reports.

2. Вправи для формування вмій виділяти головну і другорядну інформацію доповідей та тез.

Вправа 1. Мета: формувати вміння виділяти головну і другорядну інформацію доповідей та тез.

Task: Read the following report. Find the principal information in these reports and the information of the secondary importance. Decide which information should be included in the theses and which can be safely omitted at the process of writing theses.

3. Вправи для формування уміння розпізнавати комунікативні наміри авторів доповідей та тез.

Вправа 1. Мета: формувати вміння розпізнавати комунікативні наміри авторів доповідей та тез.

Task: a. These are some extracts from different reports. Examine the following headings and try to identify the purpose of the document.

4. Вправи для формування вмій реалізувати комунікативний намір.

Вправа 1. Мета: формувати вміння реалізувати комунікативний намір.

Task: You are a teacher at a college. You should work on the topic: "How to compose a report". You have already explained the material and done the exercises provided in the manual. But you feel that it isn't enough for your students. Try to create your own exercises helping your students use link words in the text of a report.

5. Вправи для формування вмій коректно формулювати тему доповіді і тез.

Вправа 1. Мета: формувати вміння коректно формулювати тему доповіді і тез.

Task: You are a university English teacher. Your student is going to take part at the national conference. He has prepared the report and the theses of it. But he hesitates about choosing of the topic of his report and theses. Help your student to choose the correct topic to the given report and theses.

Після виконання вправ першої підсистеми студенти переходять до виконання вправ другої підсистеми. Розглянемо приклади підсистеми вправ для формування та вдосконалення вмій створення доповідей та тез.

1. Вправи для формування вмій написання структурних компонентів доповіді: вступу, основної та заключної частини.

Вправа 1. Мета: формувати вміння готувати вступ доповіді.

Task: You have written the report for the international conference. A computer virus spoilt the text of your report. The introduction of the report disappeared. Compose the introduction to the given report.

Вправа 2. Мета: формувати вміння готувати основну частину доповіді.

Task: Your colleague has written the introduction of the report but he hesitates about body. He has some ideas and key words. Help him to compose the body of the report.

Вправа 3. Мета: формувати вміння готувати заключну частину доповіді.

Task: Your friend is going to participate in the coming conference devoted to the teaching methods of foreign language. He has written the introduction and the main part of the report. And then he has found some difficulties. Help him to compose the conclusion of the report.

2. *Вправи для формування вміння розвитку тез.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння розвитку тез.

Task: Read the following sentences carefully. Rewrite them in as few words as possible without changing the meaning.

3. *Вправи для формування вміння формулювати тези.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння створювати тези.

Task: Your friend's computer mixed up parts of the theses. Now there are out of order. Help your friend to arrange the theses in the correct order.

4. *Вправи для формування вміння відновлення логіки викладу доповіді чи тез.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння відновлювати логіку доповіді чи тез.

Task: You are going to take part in the conference in London. Something got wrong with your computer and the lines of the first paragraph of your report are scramble. Put the sentences of the report in the correct order. Do not forget the appropriate link words.

5. *Вправи для формування вміння використовувати абрєвіатури та власні скорочення.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння використовувати абрєвіатури та власні скорочення.

Task: You are a university English teacher. Your student is going to take part in the international conference. For this purpose he has written theses using the programme Microsoft Power Point for the international conference. But you noticed that he had used too much words which can be changed by using word shortenings or the abbreviations. Shorten

these theses by using word shortenings, the abbreviations known to you.

6. *Вправи для формування вміння посила-тися на джерела інформації.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння по-силатися на джерела інформації.

Task: You are preparing the report. You are going to use the passage given below in your report. Introduce possible ways of presenting this information.

7. *Вправи для формування вміння укладати бібліографію джерел, на які є посилання у доповіді чи тезах.*

Вправа 1. Мета: формувати вміння укла-дати бібліографію джерел, на які є посилання у доповіді чи тезах.

Task: Your friend has compiled a list of bibliography, but he is not sure that everything is correct. Help your friend to find and correct the mistakes.

Після виконання вправ двох вищезгаданих підсистем студенти мають перейти до вико-нання третьої підсистеми вправ. Представимо приклади третьої підсистеми вправ для розви-тку вмінь створення доповідей та тез.

1. *Вправи для розвитку вміння продукуван-ня доповідей.*

Вправа 1. Мета: розвивати вміння проду-кувати доповідь.

Task: Your colleague is going to participate in the International conference. He asks you to help him to prepare a report for the conference as he is short of time.

2. *Вправи для розвитку вміння створен-ня тез доповіді з використанням програми Microsoft Power Point.*

Вправа 1. Мета: розвивати вміння створю-вати тези доповіді з використанням програми Microsoft Power Point.

Task: Your colleague is going to participate in the International Conference. For this purpose he has written a report, but now he is ill and he asks you to help him to make theses of this report using the programme Microsoft Power Point.

3. *Вправи для формування вміння логічної і послідовної побудови доповіді з викорис-танням візуальної підтримки у вигляді мультиме-дійної презентації.*

Вправа 1. Мета: формувати уміння логічно і послідовно будувати доповідь з використанням візуальної підтримки у вигляді мультимедійної презентації.

Task: You have prepared the report and theses of this report for the International methodical conference. Something has got wrong with your computer and your report has disappeared. Try to reproduce the text of the report to the given theses.

4. *Вправи для розвитку вміння редагування доповідей та тез.*

Вправа 1. Мета: розвивати вміння редагувати текст доповідей та тез.

Task: This is the draft you have written. Now read it carefully and correct the errors in the theses below.

Таким чином, нами було запропоновано систему вправ для взаємопов'язаного навчання ПСПМ і ПСММ майбутніх учителів англійської мови з використанням мультимедійних засобів, яка складається з трьох підсистем: 1) підсистема вправ для навчання мотиваційно-цільового аналізу змісту доповідей та тез; 2) підсистема вправ для формування та вдосконалення вмінь створення доповідей та тез; 3) підсистема вправ для розвитку вмінь створення доповідей та тез.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – С. 64.
2. Шатилов С.Ф. Методика обучения немецкому языку в средней школе: Учеб. Пособие. – 2-е изд., дораб. – М.: Просвещение, 1986. – С. 59.